

4. 4. 2005

ID: 32055

Veřejná listina

Neověřená kopie padělku veřejné listiny není veřejnou listinou ve smyslu § 176 odst. 1 tr. zák.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 7 Tdo 1071/2003, ze dne 23.9.2003)

Nejvyšší soud projednal v neveřejném zasedání dovolání obviněného Ing. J. S., proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21. 5. 2003, sp. zn. 61 To 432/2002, v trestní věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 5 pod sp. zn. 29 T 119/2000 a rozhodl tak, že podle § 265k odst. 1 tr. ř. se zrušují rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 21. 5. 2003, sp. zn. 61 To 432/2002, a rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 18. 9. 2002, sp. zn. 29 T 119/2000. Podle § 265k odst. 2 tr. ř. se zrušují také další rozhodnutí na zrušené rozsudky obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu a podle § 265l odst. 1 tr. ř. se Obvodnímu soudu pro Prahu 5 přikazuje, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění :

Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 18. 9. 2002, sp. zn. 29 T 119/2000, byl obviněný Ing. J. S. uznán vinným trestným činem padělání a pozměňování veřejné listiny podle § 176 odst. 1 tr. zák. a odsouzen podle § 176 odst. 1 tr. zák., § 53 odst. 1, 2 písm. a) tr. zák. k peněžitému trestu ve výši 200.000,- Kč s náhradním trestem odnětí svobody stanoveným podle § 54 odst. 3 tr. zák. na šest měsíců.

Podkladem odsuzujícího výroku se stalo zjištění, že obviněný v prosinci 1998 v souvislosti s nástupem do funkce I. místopředsedy výkonného výboru F. n. m. předložil neověřenou kopii lustračního osvědčení č. j. 1 D - 17294/1 - LU - 91 vydaného dne 28. 7. 1992 F. m. v., avšak s podstatně změněným obsahem, že „není evidován jako osoba uvedená v § 2 odst. 1 písm. a) nebo b) zákona č. [451/1991](#) Sb.“, tedy již ve znění nálezu Ústavního soudu vyhlášeného až dne 26. 11. 1992, ačkoli do doby vyhlášení nálezu zněl text takového osvědčení tak, že „není evidován jako osoba dle § 2 odst. 1 písm. a), b) nebo c) zákona č. [451/1991](#) Sb.“, přičemž věděl, že se vykazuje nepravým lustračním osvědčením.

Proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 5 podal obviněný odvolání, o kterém rozhodl Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 21. 5. 2003, sp. zn. 61 To 432/2002. Podle § 258 odst. 1 písm. e), odst. 2 tr. ř. zrušil rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 5 ve výroku o trestu a podle § 259 odst. 3 tr. ř. znovu sám rozhodl tak, že při nezměněném výroku o vině uložil obviněnému podle § 176 odst. 1 tr. zák., § 53 odst. 1, 2 písm. a), odst. 3 tr. zák. peněžitý trest ve výši 150.000,- Kč s náhradním trestným odnětí svobody stanoveným podle § 54 odst. 3 tr. zák. na tři měsíce.

Obviněný Ing. J. S. podal prostřednictvím obhájce v zákonné lhůtě dovolání proti rozsudku Městského soudu v Praze. Dovolání podal v rozsahu odpovídajícím tomu, že Městský soud v Praze ponechal nedotčený výrok o vině, a v důsledku toho i výroku o trestu. Uvedl, že dovolání podal „z důvodu § 265b písm. f) tr. řádu, neboť rozhodnutí obou soudů spočívá na nesprávném právním posouzení skutku“. Namítl, že předložením padělaného lustračního osvědčení nemohl naplnit znaky trestného činu padělání a pozměňování veřejné listiny podle § 176 odst. 1 tr. zák., protože v jeho případě šlo o nástup do funkce, se kterou zákon č. [451/1991](#) Sb. nespojoval povinnost předložit negativní lustrační osvědčení. Dále s odkazem na rozhodnutí č. [30/1979](#) Sb. rozh. tr. namítl, že se

uvedeného trestného činu nemohl dopustit předložením neověřené kopie lustračního osvědčení, byť padělaného. Namítl také nesprávnost zjištění soudů, že si byl vědom nepravosti lustračního osvědčení, jehož kopii předložil. V závěru dovolání obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou soudů a aby ho z důvodu uvedeného v § 226 písm. b) tr. ř. zprostil obžaloby.

Státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství ve vyjádření k dovolání obviněného poukázal na to, že pokud jde o dovolací důvod, trestní řád nemá ustanovení § 265b písm. f) tr. ř., a že pokud obviněný případně měl na mysli ustanovení § 265b odst. 1 písm. f) tr. ř., nevztahuje se na posuzovaný případ. Pro případ, že by vada spočívající v označení dovolacího důvodu nebyla odstraněna, navrhl, aby dovolání obviněného bylo odmítnuto podle § 265i odst. 1 písm. d) tr. ř., tj. proto, že nesplňuje náležitosti obsahu dovolání. Jinak státní zástupce označil napadený rozsudek za správný, námitky obviněného za zjevně neopodstatněné a s odkazem na odůvodnění napadeného rozsudku navrhl, aby dovolání obviněného bylo odmítnuto podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř.

Nejvyšší soud konstatuje, že obviněný při vymezení dovolacího důvodu odkázal na § 265b písm. f) tr. ř. a že takto označené ustanovení není v trestním řádu obsaženo. Zároveň však obviněný výslovně uvedl, že dovolání podal z důvodu, že rozhodnutí obou soudů spočívá na nesprávném právním posouzení skutku. Tím obviněný jasně vymezil dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Podle § 265f odst. 1 tr. ř. dovolání musí mimo jiné obsahovat odkaz na zákonné ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) až l) tr. ř. nebo § 265b odst. 2 tr. ř., o které se dovolání opírá. Nejvyšší soud považoval tuto náležitost obsahu dovolání v posuzovaném případě za splněnou tím, že obviněný uvedl dovolací důvod přesnou citací zákonného textu příslušné části ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., a za nepodstatnou považoval vadu dovolání spočívající v chybném označení paragrafu a písmene, resp. v neoznačení odstavce. Nejvyšší soud tedy pokládal dovolání obviněného za dovolání podané z důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

Na podkladě tohoto dovolání Nejvyšší soud přezkoumal podle § 265i odst. 3, 4 tr. ř. napadený rozsudek a předcházející řízení a shledal, že dovolání je důvodné.

Trestného činu padělání a pozměňování veřejné listiny podle § 176 odst. 1 tr. zák. se dopustí ten, kdo padělá veřejnou listinu nebo podstatně změní její obsah v úmyslu, aby jí bylo užito jako pravé, nebo kdo užije takové listiny jako pravé. Z tzv. právní věty výroku o vině v rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 5 je zřejmé, že obviněný byl uznán vinným tím, že užil padělané veřejné listiny jako pravé.

V teorii a praxi trestního práva se za veřejnou listinu považuje taková listina, která byla vydána orgánem veřejné moci v rámci jeho pravomoci a která svým obsahem zakládá, mění či ruší práva a povinnosti jiných subjektů nebo osvědčuje nějakou skutečnost či stav. Tzv. lustrační osvědčení, které vydalo býv. F. m. v. podle zákona č. [451/1991](#) Sb., je veřejnou listinou.

V posuzovaném případě obviněný podle zjištění soudů v souvislosti s nástupem do funkce I. místopředsedy výkonného výboru F. n. m. nepředložil originál vyhotovení lustračního osvědčení, ale neověřenou kopii jeho padělku. Vystává proto otázka, zda a za jakých podmínek může být kopie veřejné listiny považována za způsobilou k tomu, aby na ní nebo s jejím použitím mohl být spáchán trestný čin padělání a pozměňování veřejné listiny podle § 176 odst. 1 tr. zák.

V tomto ohledu je významné, že ustanovení § 176 odst. 1 tr. zák. poskytuje ochranu veřejné listině jako předmětu ve fyzickém smyslu. Trestný čin padělání a pozměňování veřejné listiny podle § 176 odst. 1 tr. zák. je zařazen mezi trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných, které jsou uvedeny v třetí hlavě zvláštní části trestního zákona, a v tomto rámci náleží mezi tzv. jiná rušení činnosti státního orgánu uvedená v šestém oddílu třetí hlavy zvláštní části trestního zákona. Veřejná listina je

produktem činnosti státního orgánu, který ji vydal. Z toho vyplývá, že má-li jít spácháním trestného činu padělání a pozměňování veřejné listiny o formu rušení činnosti státního orgánu, který vydal veřejnou listinu, musí být jednání pachatele spácháno právě na tomto produktu nebo s jeho použitím, to znamená na té listině nebo s použitím té listiny, kterou státní orgán autenticky a ve fyzickém smyslu vydal. Kopie veřejných listin používají stejné ochrany pouze za podmínky, že byly úředně ověřeny, protože akt úředního ověření též jim dodává charakter veřejných listin. Veřejné listiny a jejich úředně ověřené kopie či opisy jsou tedy v tomto ohledu postaveny naroveň. Neověřená kopie veřejné listiny proto není veřejnou listinou ve smyslu § 176 odst. 1 tr. zák., nepožívá ochrany podle tohoto ustanovení a nepřichází v úvahu, aby na ní nebo s jejím použitím byl spáchán trestný čin padělání a pozměňování veřejné listiny podle citovaného ustanovení.

Závěr, že neověřená kopie veřejné listiny není veřejnou listinou, byl formulován již v rozhodnutí č. [30/1979](#) Sb. rozh. tr. V posuzovaném případě se soudy tímto judikátem neřídily, což Městský soud v Praze vysvětlil tím, že se vztahuje na zcela jiné skutkové okolnosti. K tomu je třeba uvést, že ve věci, které se citovaný judikát týká, šlo o posouzení skutku spočívajícího v tom, že obviněný na výzvu zaměstnavatele, aby předložil doklad o získání vysokoškolského vzdělání, si nechal ofotografovat cizí diplom o získání titulu „inženýr“, a aniž by provedl jakékoli úpravy na originálu diplomu, na fotokopii odstranil jméno skutečného majitel diplomu, datum vystavení a číslo diplomu a tyto údaje nahradil svým jménem a jiným datem vystavení a číslem diplomu, a takto upravený diplom předložil zaměstnavateli. Citovaný judikát se tedy týkal skutku, jehož podstatou bylo předložení kopie po její úpravě za situace, kdy originál veřejné listiny zůstal nedotčen. Na rozdíl od toho ve věci obviněného Ing. J. S. jde o skutek, jehož podstatou bylo předložení kopie padělku veřejné listiny. V této odlišnosti spatřoval Městský soud v Praze důvod nepoužitelnosti citovaného judikátu ve věci obviněného Ing. J. S. Podle Městského soudu v Praze jednání obviněného naplnilo znaky trestného činu padělání a pozměňování veřejné listiny podle § 176 odst. 1 tr. zák. proto, že „neověřená kopie, kterou obviněný předložil, byla přímo pořízena z padělané veřejné listiny a byla užita ke stejnému účelu, k jakému slouží pravá veřejná listina“. S touto úvahou Městského soudu v Praze se Nejvyšší soud nemohl ztotožnit.

Městský soud v Praze tím ve skutečnosti vyjádřil názor, že neověřená kopie padělku veřejné listiny je veřejnou listinou. Jinak řečeno jde o názor, že veřejnou listinou je neověřená kopie něčeho, co samo veřejnou listinou není. Takový závěr je nelogický, neboť jestliže veřejnou listinou není neověřená kopie pravé veřejné listiny (viz č. [30/1979](#) Sb. rozh. tr.), tím spíše není veřejnou listinou neověřená kopie padělku veřejné listiny, pokud je tato kopie předkládána skutečně jen jako kopie a není případně vydávána za originál veřejné listiny.

Neověřené kopii, kterou předložil obviněný, nemohla charakter veřejné listiny dodat okolnost, že tato kopie byla pořízena přímo z padělku veřejné listiny. Tím, co kopii dodává charakter veřejné listiny, není bez dalšího předloha této kopie, nýbrž akt úředního ověření, kterým se kvalifikovaně potvrzuje shoda obsahu kopie a předlohy. Bez aktu úředního ověření nezískává kopie charakter veřejné listiny ani účelem či způsobem svého použití. To znamená, že i když je kopie použita ke stejnému účelu, k jakému jinak slouží pravá veřejná listina, je také v takové situaci kopie veřejnou listinou jen tehdy, je-li úředně ověřena.

Z toho je zřejmé, že judikát č. [30/1979](#) Sb. rozh. tr., pokud jde o závěr, že neověřená kopie veřejné listiny není veřejnou listinou ve smyslu § 176 odst. 1 tr. zák., je použitelný i v posuzovaném případě, a to s tou modifikací, že neověřená kopie padělku veřejné listiny není veřejnou listinou ve smyslu § 176 odst. 1 tr. zák. Uvedený závěr je na posuzovaný případ aplikovatelný i proto, že podle zjištění soudů obviněný předložil neověřenou kopii padělku lustračního osvědčení právě jako kopii a že ji nevydával za originál osvědčení.

Napadený rozsudek Městského soudu v Praze i předcházející rozsudek Obvodního soudu pro Prahu

5 tedy spočívají na nesprávném právním posouzení skutku ve smyslu dovolacího důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Nejvyšší soud proto zrušil oba rozsudky, zrušil také další obsahově navazující rozhodnutí, která zrušením rozsudků pozbyla podkladu, a přikázal Obvodnímu soudu pro Prahu 5, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Podle § 265s odst. 1 tr. ř. je Obvodní soud pro Prahu 5 vázán právním názorem, který v tomto usnesení vyslovil Nejvyšší soud. To znamená, že skutek nemůže být kvalifikován jako trestný čin padělání a pozměňování veřejné listiny podle § 176 odst. 1 tr. zák. Obvodní soud pro Prahu 5 však zváží, zda případně nepřichází v úvahu kvalifikovat tento skutek jako jiný trestný čin, např. trestný čin poškozování cizích práv podle § 209 odst. 1 písm. a) tr. zák. spáchaný vůči orgánu, který obviněného ustanovil do funkce I. místopředsedy výkonného výboru F. n. m., a učini v tomto směru potřebná skutková zjištění, která jsou z hlediska případného jiného právního posouzení skutku rozhodná. Podle § 265s odst. 2 tr. ř. v novém řízení nemůže dojít ke změně rozhodnutí v neprospěch obviněného.

Pro úplnost považuje Nejvyšší soud za nutné dodat, že nesdílí ty námitky uvedené v dovolání obviněného, které byly založeny na názoru, že o trestný čin padělání a pozměňování veřejné listiny podle § 176 odst. 1 tr. zák. nešlo proto, že obviněný nastupoval do funkce, pro kterou zákon č. [451/1991](#) Sb. nevyžadoval předložení negativního lustračního osvědčení. Tato okolnost nemá na právní kvalifikaci skutku žádný vliv. Pokud by předložená listina měla povahu padělané veřejné listiny nebo úředně ověřené kopie padělané veřejné listiny, šlo by při splnění dalších podmínek trestní odpovědnosti o trestný čin padělání a pozměňování veřejné listiny podle § 176 odst. 1 tr. zák. bez ohledu na to, zda požadavek na její předložení byl z hlediska právních předpisů důvodný. I za takové situace by šlo o rušení činnosti státního orgánu ve smyslu šestého oddílu třetí hlavy zvláštní části trestního zákona, a to o rušení činnosti státního orgánu, který byl povolán vydat pravou veřejnou listinu.

K námitkám, které obviněný uplatnil proti zjištění soudů, že věděl, že se vykazuje nepravým lustračním osvědčením, tj. že věděl, že obsah předložené neověřené kopie neodpovídá skutečně vydanému osvědčení, Nejvyšší soud nijak nepřihlížel, protože jde o skutkové námitky, které nelze uplatňovat v rámci dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. ani v rámci jiného zákonného dovolacího důvodu.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)